VIIKONVAIHDE

MAISTERI JA MAAJUSSI

JAANA KANKAANPÄÄ

Mikko Savola ja Tuula Peltonen uskovat presidenttikisan ratkeavan vasta toisella kierroksella.

Valmiina vaaleihin

Kansanedustajat **Tuula Peltonen** (sd.) ja **Mikko Savola** (kesk.) uskovat omien puolueidensa ehdokkaiden menestymiseen presidentinvaalitaistossa, mutta kehuja löytyy myös kilpailijoille.

”Vasemmiston **Paavo Arhinmäellä** on nuoruuden intoa ja uusia, luovia ajatuksia. Tunnen hänet sivistysvaliokuntatyöstä ja Pohjoismaiden neuvostosta jo viime kaudelta. Hyvä tyyppi”, Peltonen luonnehtii.

Savola nostaa esiin vihreiden **Pekka Haaviston**.

”Arvostan Haaviston kannanottoja esimerkiksi eläinaktivistien tekemästä sikatilojen salakuvauksista, jotka hän tuomitsi kotirauhan rikkomisena. Pettynyt ja yllättynyt olen siitä, että **Sauli Niinistö** ei tehnyt niin, kun häneltä aiheesta kysyttiin.”

Kampanjassa mukana

Maisteri ja maajussi ovat kuitenkin varmoja omasta ehdokkaastaan. ”**Paavo Lipponen** on ehdokkaista vakuuttavin presidentiksi mittavalla kansallisella ja kansainvälisellä poliittisella kokemuksellaan”, summaa Peltonen, joka on ollut muun muassa avaamassa Lipposen vaalikahvilaa Jyväskylässä.

Paavo Väyrystä kannattava Savola kiittelee erityisesti ehdokkaansa intoa, itsensä likoon laittamista ja koko Suomen aktiivista kiertämistä. Hän on ollut esimerkiksi Väyrysen vaalibussissa mukana Etelä-Pohjanmaalla. ”Keskustan konkari on antanut uutta kipinää koko puolueelle, mistä kertovat kohentuneet kannatusluvut ja järjestöväen into ympäri maan.”

Laimea kamppailu

Vaalikamppailu on Peltosen mielestä ollut yleisesti melko laimeaa. Myös presidentin tehtäviin liittyvät kysymykset ovat vaalitenteissä jääneet vähälle.

”Kaipaisin keskustelua siitä, miten tuleva presidentti hoitaisi omalta osaltaan Euroopan maiden velkaongelmaa, onhan kyse suomalaisenkin yhteiskunnan tulevaisuudesta.”

”Toivoisin enemmän pohdiskelua maaseudusta ja sen elinvoimaisuudesta. Kuulisin mielelläni ehdokkaiden kantoja myös maaseutuelinkeinojen nykytilasta ja tulevaisuudesta”, toteaa Savola.

Presidentin otettava kantaa

Presidentin tärkeimpänä tehtävänä Peltonen pitää arvovaikuttamista niin kansalaisiin yleensä kuin päätöksentekijöihin.

Hänen mukaansa tärkeää on myös Suomen aseman vahvistaminen Euroopassa sekä globaalisti.

Savola nimeää tärkeimmiksi tehtäviksi ulkopolitiikan johtamisen ja puolustusvoimien ylipäällikkyyden. ”Presidentin täytyy lisäksi olla tarpeeksi rohkea ottamaan kantaa ja tarvittaessa jääräpääkin, jos kansakunnan etu niin vaatii.”

Tulossa tiukka kakkoskierros

Kumpikaan edustajista ei usko, että presidentinvaalit ratkeaisivat tälläkään kertaa ensimmäisellä kierroksella.

”Uskon, että äänestysprosentti on noin 80 ja toisella kierroksella vielä suurempi”, Savola pohtii.

Peltonen sen sijaan ounastelee äänestysaktiivisuuden jäävän alle edellisten presidentinvaalien, joiden ensimmäisellä kierroksella äänestysaktiivisuus oli noin 70 prosenttia.

RIKU-MATTI AKKANEN

PAIKANNIMI KERTOO

Hakoteillä

Paikannimet ovat vanhoja historiallisia dokumentteja, joissa tämän päivän arki ja entisaikojen maailmankuva kohtaavat. Joillakin paikoilla on kylmä nimi.

Lumi-alkuisia nimiä on annettu paikoille, joissa lumi on kinostunut tai viipynyt keväällä pitkään. Pohjoispohjalainen Lumijoki olisi kielentutkijoiden mukaan saanut nimensä jo soistuneesta Lumijärvestä, josta joki on alkanut. Järven nimen taustalla saattaa olla läheinen Lumineva.

Monet myöhään jäistä vapautuvat järvet tai lahdet ovat saaneet kylmä-alkuisen nimen. Esimerkiksi Taivalkosken Kylmäluoma-järveen ei tule laskuvesiä, jotka edistäisivät jäiden sulamista.

Vaikeiden vesistö- ja suotaipaleiden poikki kuljettiin ennen talviteitä myöten. Muistona talviteistä ovat monet talveen viittaavat paikannimet. Myös ilmaus ”olla hakoteillä” palautuu talviteihin, jotka merkittiin havunoksilla eli hakoilla.

Tärkeiden talviväylien liepeillä sijainneita taloja on saatettu kutsua Talviteiksi. Vähitellen nimi on siirtynyt talon asukkaille, josta muistuttaa sukunimi Talvitie.

Talveen liittyvät myös Siilinjärven, Oriveden Siitaman ja Haukiveden Siitinselän kaltaiset nimet. Niiden on selitetty palautuvan saamen talvikylää merkitsevään sanaan, jota pohjoissaamen kielessä vastaa siida.

Talvikylissä lappalaiset viettivät talven sydämen. Siellä oltiin yhdessä, käytiin kauppaa ja asioitiin virkamiesten kanssa. Kesät vietettiin perhekunnittain omilla kalastuspaikoilla, jollainen saattoi olla nimeltään vaikkapa Kesälahti.

TOPI LINJAMA

Sarjassa tutkaillaan paikannimien syntyä. Tutut nimet ovat osa kulttuuriperintöä, joka juurruttaa ihmistä kotiseutuun.

ELOKUVAN KUVITUSTA

Paikallisia maanviljelijöitä Guanxissa puolustanut lakimies Yang Zaixin istuu nyt vankilassa. Elokuvan tekijät vetoavat Yangin vapauttamisen puolesta.

Kiina vihertyy salamyhkäisesti

Dokumenttielokuva Punaisen metsän hotelli vie katsojan keskelle jännitysnäytelmää, jossa suomalaista metsäjättiä syytetään paikallisten viljelijöiden pahoinpitelyistä Etelä-Kiinassa.

”En löytänyt vihreää ratkaisua kommunismista tai kapitalismista, mutta Pumi-kansa ja sen vanhat metsät todistavat, että ihminen kykenee elämään luonnon kanssa sopusoinnussa”, Mika Koskinen pohtii elokuvan lopussa.

”Alun perin olin tekemässä elokuvaa siitä, miten kommunistinen Kiina torjuu ilmastonmuutosta, ja voisivatko länsimaat oppia heiltä jotain”, Punaisen metsän hotelli -elokuvan ohjaaja **Mika Koskinen** kuvailee.

15 vuotta Kiinassa asuneen, uutiskuvaajana työskennelleen Koskisen tarkoituksena oli kuvata, mitä kaikkea hyvää olympiahuumassa vihertyvä Kiina tekee koko kansan yhteisissä ilmastotalkoissa.

Kun hän vuonna 2008 tutustui massiivisiin puunistutuskampanjoihin, hän törmäsi erinäisiin ongelmiin.

”Ulkomaisten yhtiöiden omistamat laaja-alaiset puuviljelmät vievät tilaa maanviljelijöiltä ja tuovat mukanaan ympäristöongelmia ja väkivaltaisuuksia”, Koskinen sanoo.

Viranomaiset estivät haastattelut

Elokuvassa paikalliset viranomaiset Guangxin maakunnassa kehuvat Stora Enson hanketta, jossa lähes satatuhatta hehtaaria maata on vuokrattu eukalyptusviljelmiä varten.

Viranomaiset tarjoavat jatkuvasti apuaan, mutta yrittävät kaikin keinoin estää Koskista haastattelemasta alueen kyläläisiä.

Viranomaiset odottelevat Stora Enson päätöstä tehtaan rakentamisesta ja pyrkivät vaientamaan siihen kohdistuneen kritiikin. Kun Koskinen vuonna 2010 lopulta pääsee kyliin, hän saa kuulla karmaisevia tarinoita.

Maavuokriin liittyvissä kiistoissa paikalliset maanviljelijät ja metsäyhtiön palkkaamat työntekijät ovat ottaneet rajusti yhteen.

Dokumenttielokuvaa, jossa paikalliset viljelijät pääsevät ääneen, näytetään elokuvateattereissa yliopistokaupungeissa sekä metsäteollisuuspaikkakunnilla, kuten Varkaudessa, Jämsässä, Kouvolassa ja Lappeenrannassa.

Elokuvan ensi-ilta Suomessa on tänään, ja näytösten yhteyteen on suunniteltu keskustelutilaisuuksia ympäri maata. Elokuvan nimi viittaa hotelliin, jossa viranomaiset valvoivat Koskisen haastatteluyrityksiä ja jossa suurin osa elokuvan kohtauksista on kuvattu.

Väkivaltaisuuksista eri näkemykset

Stora Enson Kiinan ja Latinalaisen Amerikan viestintäjohtajan **Kirsi Seppäläisen** mukaan elokuva kuvaa muutaman vuoden takaista tilannetta.

”Stora Enso huomasi vuonna 2009, että maanvuokrasopimuksissa oli epäselvyyksiä ja tarkasti koko maanvuokraketjun kaikki yli 4 000 sopimusta. Osa epäselvistä tapauksista on jo neuvoteltu uudelleen.”

Väkivaltaisuudet hän kiistää. ”Väkivaltaisuudet, joista filmillä kerrotaan, tapahtuivat sellaisilla alueilla, joissa meillä ei ole toimintaa.”

Stora Enson omista vuosiraporteista löytyy kuitenkin mainintoja väkivaltaisuuksista Guangxissa, jossa toisena osapuolena ovat olleet joko yhtiön urakoitsijat tai omat työntekijät.

”Näissä tapauksissa Stora Enson urakoitsijat tai työntekijät eivät ole koskaan ollut aktiivinen osapuoli, ja näiltä alueilta on peräännytty”, Seppäläinen sanoo.

Koskinen kävi useissa kylissä kesällä 2010, kun asia oli tullut julkisuuteen vuonna 2009. Hänen mukaansa esimerkiksi Lingshanin Penshan-kylän asukkaiden kuva tapahtumien kulusta on täysin erilainen kuin mikä saadaan Stora Enson tiedotteesta.

”Kyläläiset ovat kokeneet tapahtuneen niin, että satakunta gangsteria hyökkäsi kylään ja hakkasi 37 asukasta sairaalakuntoon”, Koskinen kertoo. Todisteina kahakoista ovat lukuisat arvet sekä röntgenkuvat.

”Stora Enso tuomitsee väkivallan ja korostaa myös viranomaisille, ettei se hyväksy väkivaltaa missään tilanteessa”, Seppäläinen vakuuttaa.

Oikeuksien puolustaja vankilassa

Elokuvan päähenkilö, paikallisia maanviljelijöitä edustanut lakimies **Yang Zaixin**, vangittiin kesäkuussa 2011 samaan aikaan, kun Kiina kiristi otettaan ihmisoikeuksia puolustaneista asianajajista.

Elokuvalevityksellä tekijät toivovat edesauttavan Yangin vapautumista.

Seppäläinen sanoo, ettei Stora Ensolla ole tarvetta toimia Yangin vapauttamisen puolesta, koska yhtiön tietojen mukaan lakimiehen vangitseminen ei millään tavalla liity Stora Ensoon tai ylipäätään maakiistoihin.

”Viralliseksi syyksi on ilmoitettu se, että hän puolusti murhasta syytettyä miestä, joka muutti tunnustusta kesken rikostutkinnan. Jos menee puolustamaan tällaista henkilöä, syyllistyy itse rikokseen”, Koskinen sanoo.

Todellinen syy lakimiehen vangitsemiseen Koskisen mukaan on kuitenkin se, että hän tietää liikaa.

”Yang on Guangxin hallinnon mukaan ongelmallinen henkilö, koska hän on esitellyt maakiistoja ulkomaisille tiedotusvälineille”, Koskinen kertoo.

”Storasta tuli Suomi-yhtiö”

Elokuvassa Suomi ei niitä mainetta. Hollannissa filmi on vetänyt salit täyteen. Pitäisikö tässä olla huolissaan Suomen maineesta?

Ulkomaisten yhtiöiden omistamat puuviljelmät vievät tilaa maanviljelijöiltä ja tuovat mukanaan ympäristöongelmia ja väkivaltaisuuksia.

MIKA KOSKINEN

Stora Enso tuomitsee väkivallan ja korostaa myös viranomaisille, ettei se hyväksy väkivaltaa missään tilanteessa.

KIRSI SEPPÄLÄINEN

”Suomen maine Kiinassa on tähän asti ollut oikein hyvä, mutta olen huolestunut tulevaisuudesta. Haastatellut paikalliset tuntevat suomalaisomisteisen yrityksen työntekijät pelottavina, millä voi olla laajojakin vaikutuksia”, Koskinen arvioi.

”Kyseessä ei ole pelkästään yhtiön maine, vaan Suomen maine. Kiinalaiset puhuvat Suomi-yhtiöstä, koska Stora Enso ei taivu suuhun”, hän lisää.

Koskisen mukaan metsäyhtiöiden täytyy ottaa täysi vastuu toiminnoistaan, jos he lähtevät ulkomaille.

Elokuvan tarkoituksena on herättää ajatuksia, ja sitä se totisesti tekee.

SUVI NIEMI

Punaisen metsän hotelli. Käsikirjoitus ja ohjaus: Mika Koskinen. Kuvaus: Mika Mattila, Mika Koskinen. Tuotanto: Luxian Productions Oy, Mika Koskinen & Risto Rumpunen. Yhteistyössä: Suomen elokuvasäätiö, Avek, Yle, SVT ja NRK. Kesto: 87 minuuttia.

FAKTAT

Stora Enso Guangxissa

Suomalais-ruotsalainen metsäyhtiö Stora Enso on toiminut Etelä-Kiinan Guangxissa vuodesta 2002.
Yhtiö on vuokrannut alueelta 93 000 hehtaaria maata joko paikalliselta provinssilta tai kyläyhteisöiltä.
Puuviljelmien pinta-alaa on tarkoitus kasvattaa 120 000 hehtaariin.
Metsäjätti on istuttanut Guangxiin nopeakasvuista eukalyptusta, koska se suunnittelee perustavansa sinne sellu- ja kartonkitehtaan.
Tehdasinvestoinnin kustannusarvio ylittää Uruguayn sellutehtaan kustannusarvion, joka sekin on yli 1,4 miljardia euroa.
Yhtiö työllistää nyt Kiinassa noin 1 500 ihmistä, joista suurin osa on paikallisia. Tehdas toisi suoraan ja välillisesti alueelle noin 30 000 työpaikkaa.
Suomen valtio on yksi Stora Enson pääomistajista.

KOMMENTTI

Yritys ei ole hyväntekeväisyysjärjestö

Stora Enso on panostanut näyttävästi imagonsa kohotukseen. Mainosfilmi televisiossa käskee ajattelemaan toisen kerran, ja Helsingin Sanomissa julkaistu etusivu julistaa yhtiön sademetsien pelastajaksi.

Metsäyhtiö ei pidä huolta ympäristö- ja yhteiskuntavastuusta pelkästään hyvää hyvyyttään. Vastuullisuus tuo rahaa. Eikä siinä ole mitään pahaa.

Puuviljelmät eivät ole syypäitä väkivaltaisuuksiin. On Kiinan valtion tehtävä huolehtia, ettei paikallisten maanviljelijöiden oikeuksia poljeta.

Viljelijöitä puolustava lakimies on vankilassa. Miksi, siitä ei voi olla varma.

Tuntuu kuitenkin siltä, että Stora Enso voisi halutessaan vaikuttaa paljonkin alueen ihmisoikeusrikkomuksiin. Guangxissa viranomaiset syövät metsäjätin kädestä.

Yritys ei ole hyväntekeväisyysjärjestö, eikä sen tarvitsekaan olla.

Joitain osakkeenomistajia saattaa kuitenkin kiinnostaa, istuuko yhtiön asioista liian hyvin perillä oleva mies vankilassa ilman kunnollista syytä.

SUVI NIEMI